

Valtakunnalliset tavoitteet käytäntöön

Liikenneturvallisuuskatsaus sisältää yhteenvedon liikenneturvallisuuden toimijatoimijoiden kautta aktivoituneesta toiminnasta vuonna 2021.

Liikenneturvallisuuden toimijatyössä toiminta oli aiempien vuosien tapaan aktiivista. Covid 19 -virus vaikutti työhön vaihtelevasti eri alueilla ja kausina. Etä- ja virtuaalitoiminnot korvasivat läsnäoloa ja osa työtä tehostavista toimintamalleista tuleekin jäädään pysyväksi. Rajoituksia noudattaen tapahtumia pystyttiin myös järjestämään ja näille on edelleen paikkansa.

Valtakunnallisen liikenneturvallisuusstrategian valmistelu ja tuleva liikenneturvallisuuden periaatepäätös, uuden tieliikennelain jalkauttaminen sekä ilmastomuutoksen torjunta näkyivät alueellisessa toimijatyössä. Valtakunnalliset tavoitteet kokonaisvaltaiselle ja monialaiselle liikenneturvallisuuden edistämiseksi tuovat paikalliseen toimintaan lisää selkänajaa, sillä monet vaikuttavat toimenpiteet toteutetaan paikallisesti. Uutta tieliikennelakia, sen tulkintoja ja lain jalkauttamista eri ryhmille käsiteltiin aktiivisesti kuntien liikenneturvallisuusryhmien kokouksissa.

Kestävän ja turvallisen liikkumisen edistäminen näkyy toimijatyössä niin viestinnässä, kasvatuksessa kuin liikenneympäristön suunnittelussa. Ilmastomuutoksen hillintä vaatii siirtymään kestävämpiin kulkutapoihin. Kävelyn ja pyöräilyn sekä niiden turvallisuuden edistämiseen viestinnällä, tapahtumilla ja koulutuksella kohdistuu huomattava osa toimijatyön resursseista kaikissa ikäryhmissä.

Uutena toimintamallina vuonna 2021 kokeiltiin koulujen pihasuunnitteleminen auditointia kävelyn, pyöräilyn ja muiden kulkutapojen yhteensovittamisen turvallisuuden näkökulmasta. Myös saattoliikenteen ja koulumatkojen turvallisuuden edistämistä tuettiin muun muassa viestintämateriaalein. Vuonna 2020 käyttöön otettu toiminnallisempi karttakäyttöliittymä antaa toimenpiteiden priorisointiin paremman mahdollisuuden.

Tavoitteena hyvinvoinnin edistäminen

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aktiivisen liikenneturvallisuustoimijatyön kautta tavoitellaan liikenneturvallisuuden arvostuksen näkyvää kasvattamista ja hyvinvoinnin edistämistä viisaalla ja turvallisella liikkumisella. Liikenneturvallisuusyhteistyötä tekevät kuntien lisäksi useat sidosryhmät, joista merkittävimpänä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenneturva, alueen pelastuslaitokset, Poliisi ja maakuntien liitot.

Lisätietoa toiminnasta, liikenneonnettomuudet ja -turvallisuustoimenpiteet kartalla, maakuntien liikenneturvallisuussuunnitelma sekä sosiaalisen median tilit löytyvät yhteiseltä internet-sivustolta:

www.liikenneturvallisuus.info.

Toimijatyöalueiden kuulumisia

Kaikki Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kunnat olivat aktiivisen toimijatyön piirissä. Toimija-alueilla käytettiin jaettuja toimintamalleja ja käsiteltiin yhteisiä teemoja, mutta myös omia painotuksia oli. Tapahtumia järjestivät kaikille eri ikäryhmille kuntien liikenneturvallisuusryhmien ja kuntien toimijoiden lisäksi eri sidosryhmät.

Oulun kaupunki

Liikenneturvallisuustiedottamista jatkettiin vuosikellon mukaisesti. Kaikki lapset saivat heijastimen ja vanhemmat saatekirjeen neuvolan 5-vuotistarkastuksen yhteydessä. *Tulitko ajatelleeksi* -viestintäkampanjaa jatkettiin 64:ssä varhaiskasvatusyksikössä. *Tappomopo* ja *Taika-Petteri ja Pyörällä Paras* -esitykset tavoittivat yli 5 000 koululaista.

Oulun ympäryskunnat

Liikenneturvallisuutta edistettiin monien tapahtumien yhteydessä. Esimerkiksi Tyrnävän Taiteiden yössä oli lapsille tarjolla pyöräilyrata, Limingassa järjestettiin Pop-Up liikennepuisto ja Hailuodossa oli pyöräsuunnistuskampanja. Virtuaalisia oppitunteja pidettiin neljän kunnan kouluissa, *Taika-Petteri ja Pyörällä Paras* -esitys tavoitti yli 1 100 lasta ja Ouluhallin *Turvaa tenaville* -tapahtumaan osallistui yli 300 lasta.

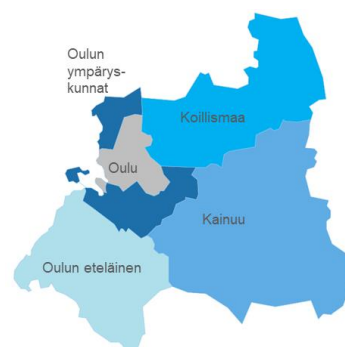
Oulun eteläinen alue

Yli 4 000 lasta tavoitettiin *Taika-Petteri ja Pyörällä paras* -virtuaaliesityksin ja lisäksi muutamissa kunnissa järjestettiin liikenneturvallisuusoppitunteja. Nuoria tavoitettiin *Tappomopo* -esityksin, mopokoulutuksin ja oppitunnein. Ylivieskassa kokeiltiin mopoliijoiden vanhempien palkitsemista kunnan, poliisin ja Liikenneturvan yhteistyönä. Kaikissa kunnissa jaettiin eri tilaisuuksissa muun muassa heijastimia ja pyörän valoja.

Kainuu ja Koillismaa

Vaalassa järjestettiin toiminnallinen heijastintapahtuma alakoululaisille, jossa oli muun muassa heijastinrata. Kuntien liikenneturvallisuusryhmien kokouksissa käytiin liikenneympäristön kohteita läpi. Turvallisuuskoulutusta tarjottiin mm. koulukuljettajille, nuorisovaltuustolle ja henkilöstölle työmatkaliikenteeseen liittyen. Myös *Turvaa tenaville* -tapahtumia järjestettiin ja virtuaalisia esityksiä.

Toimija-alue	Toimijatyön kautta aktivoituihin tapahtumiin osallistuneet henkilöt
Oulun kaupunki	noin 10 000
Oulun ympärys	yli 8 000
Oulun eteläinen	noin 10 000
Koillismaa	noin 7 000
Kainuu	noin 11 000

Nostoja vuoden 2021 toiminnasta

Tietoiskut jatkuivat kuntien toiveesta

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuden toimijatyöalueet järjestivät yhteistyössä Lapin ja Itä-Suomen toimijatyöalueiden kanssa vuoden aikana kuusi liikenneturvallisuusaiheista tietoiskua. Tietoiskuista on muodostunut pidetty toimintamalli ja aiheet niihin kerätään kuntien liikenneturvallisuusryhmien tarpeista.

Vuoden 2021 tietoiskut käsittelivät tietyömaiden liikenteen ohjausta erityisesti kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta, väylien rakentamisen ja kunnossapidon turvallisuusdokumentaatiota, mopoilun haasteita ja niihin vaikuttamisen keinoja kunnissa, kävelyn ja pyöräilyn edistämistä liikenneturvallisuusryhmän keinoin, kuntien tietojen päivitysvastuun muutoksia Digiroadin osalta sekä koulukuljetuskilpailutuksen liikenneturvallisuus- ja ympäristönäkökohtia. Tietoiskuja jatketaan vuonna 2022.

Vuoden 2021 toiminnasta palkittiin Jenna Leinonen

Maakuntien liikenneturvallisuuspalkinto vuodelta 2021 jaettiin tammikuussa 2022 virtuaalisessa liikenneturvallisuusfoorumissa. Palkinnon sai Vaalan kunnan hyvinvointikoordinaattori Jenna Leinonen aktiivisesta ja pitkäaikaisesta työstä kunnan liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Innostunut ote on kannustanut ja tukenut koko kunnan liikenneturvallisuusryhmää aktiiviseen toimintaan.

Taika Petteri ja Pyörällä paras -esitykset

Virtuaaliesityksessä käydään läpi pyöräily sääntöjä, pyörän varusteita, tarkkaamattomuutta ja pyöräilykypärän käyttöä hauska ja lapsia kiinnostavalla tavalla. Esityksessä on mukana Jakke Jääkarhu ja vatsastapuhumisen ammattilainen Taika Petteri, jotka osallistavat lapsia esityksen aikana. Esitykseen osallistui kerralla yhdestä neljään luokkaa. Kohderyhmänä olivat esi- ja alakoululaiset. Esityksiä järjestettiin kaikilla toimija-alueilla.

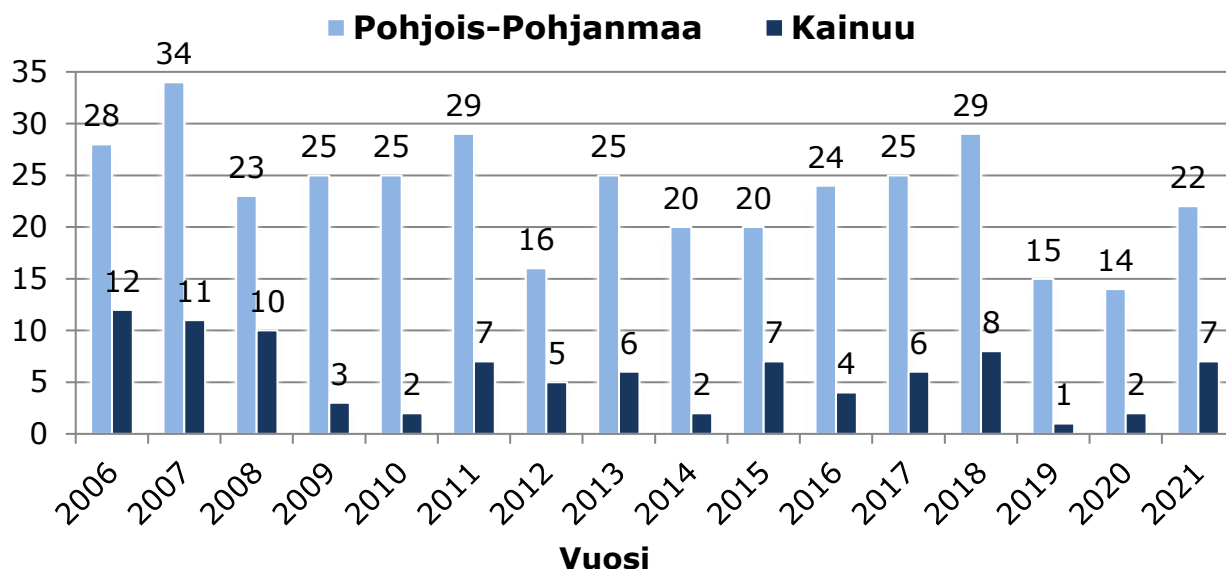

Kuva. Pyörällä paras virtuaaliesityksiä järjestettiin pelkästään Oulun eteläisellä alueella yli 60 kappaletta ja niihin osallistui noin 4 000 lasta. Lasten palaute oli "hyvä, kiva, hauska, mukava".

Tilastoja

Liikennekuolemien määrä vuoden 2021 ennakkotietojen mukaan oli Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla vuosia 2019–2020 korkeammalla tasolla. Liikennekuolemien määrän taso palasi lähemmäs tätä edeltävien vuosien tasoa.

Kuva. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella tieliikenteessä kuolleet maakunnittain. Vuoden 2021 tieto on ennakkotieto. Lähde: Tilastokeskus.

Ennakkotietojen mukaan, vuonna 2021, Pohjois-Pohjanmaalla loukkaantui tieliikenteessä 251 henkilöä ja Kainuussa 63 henkilöä. Loukkaantuneiden määrät hieman laskevat vuodesta 2020. Loukkaantuneiden määrä väheni 15–34-vuotiaiden ikäryhmissä. Vuosina 2020–2021 loukkaantuneiden määrä on aiempia vuosia alemmalla tasolla.

Viime vuosina on erikseen tilastoitu vakavasti loukkaantuneet. Tilastot valmistuvat vuoden myöhemmin kuin muut onnettomuustilastot. Tieliikennetilastoissa mukana olleiden vakavasti loukkaantuneiden määrä oli vuonna 2020 Pohjois-Pohjanmaalla 32 ja Kainuussa 8. Virallisen tieliikenneonnettomuustilaston ulkopuolelle jäävät hoitoilmoitusrekisterin tilastot eivät ole vielä valmistuneet vuodelta 2021.

Kuva. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella tieliikenteessä loukkaantuneet ikäryhmittäin vuonna 2021 (ennakkotieto). Lähde: Tilastokeskus.

